

**MINISTER
EDUKACJI NARODOWEJ**

DKZU – AW – 0401 – 54 / 2008

GABINET MARCZELLEGA SENATU

wpłynęło dn. 24.11.08.
nr 6806 podpis Borewicz

K. Marun
SECRETARIA
Młoda Pioska Senatu
wpłynęło dn. 25.11.08
nr 8765 podpis *MS*

Warszawa, 2008 – 11 – 24

**Pan
Bogdan Borsewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na oświadczenie Pana Senatora Krzysztofa Kwiatkowskiego, złożone podczas 20. posiedzenia Senatu RP w dniu 30 października 2008 r., dotyczące egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe, do których przystępują m. in. absolwenci techników, uprzejmie wyjaśniam.

Przepisy rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 83, poz. 562, z późn. zm.) określają progi „zdawalności” poszczególnych etapów egzaminu zawodowego. Osoba zdająca zdaje ten egzamin, jeżeli uzyska:

- 1) z etapu pisemnego:
  - z części pierwszej – co najmniej 50% punktów możliwych do uzyskania,
  - z części drugiej – co najmniej 30% punktów możliwych do uzyskania oraz
- 2) z etapu praktycznego – co najmniej 75% punktów możliwych do uzyskania.

Ze względu na istnienie zasadniczej różnicy między egzaminem maturalnym, a egzaminem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe, nie jest zasadne porównywanie określonych w procentach progów „zdawalności” poszczególnych etapów egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe z normami w tym zakresie, ustalonymi dla przedmiotów ogólnokształcących na egzaminie maturalnym. Wyniki odnotowane na świadectwach maturalnych mają istotny wpływ wyłącznie na zakwalifikowanie się posiadaczy tych

świadectw do szkół wyższych. Natomiast egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe sprawdza wiadomości i umiejętności właściwe dla danego zawodu i ma na celu potwierdzenie przygotowania absolwenta do samodzielnego wykonywania tych zadań zawodowych, które pracodawca może mu powierzyć bezpośrednio po ukończeniu szkoły. Określenie wymagań dotyczących zdania etapu praktycznego egzaminu zawodowego na poziomie co najmniej 75% uzasadnia wagę tego egzaminu z punktu widzenia pracodawców (czy bez obaw można zlecić np. wykonanie instalacji urządzeń sanitarnych w domu osobie, która zdała egzamin zawodowy na poziomie 30%, czyli szacunkowo opanowała co trzecią umiejętność) oraz rangę dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, którego posiadacz zaprezentował, co potrafi, niezależnemu gremium egzaminatorów. Etap praktyczny egzaminu zawodowego, dla absolwentów szkół prowadzących kształcenie w zawodach na poziomie kwalifikacji zasadniczych, sprowadza się do wykonania konkretnego produktu lub usługi, a ocenie podlegają głównie umiejętności manualne zdającego. Natomiast absolwenci szkół prowadzących kształcenie w zawodach na poziomie kwalifikacji technika, w zależności od zawodu, powinni wykazać się umiejętnością opracowania projektu wykonania produktu lub usługi (w tym ustalenie uszkodzenia na podstawie wykonanych przez siebie pomiarów lub wyników pomiaru podanych w zadaniu, wybór techniki wykonania do określonego parku maszynowego, dobór materiałów, wykonanie niezbędnych obliczeń, w tym kalkulacja kosztów, doboru narzędzi i maszyn itp.), gdyż od przyszłego technika należy wymagać więcej niż tylko poprawnego wykonania czynności manualnych.

Przepisy prawa oświatowego nie nakładają na absolwentów szkół prowadzących kształcenie zawodowe obowiązku przystępowania do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w wyuczonych zawodach. W większości zawodów (np. oprócz zawodów „medycznych”) brak dyplomu nie stanowi formalnej przeszkody do podjęcia zatrudnienia. Tylko od pracodawców zależy, czy od osób zatrudnianych będą wymagać przedstawienia dyplomu, czy zadowolą się świadectwem ukończenia szkoły. Świadectwa ukończenia szkół prowadzących kształcenie zawodowe nie potwierdzają jednakże w wystarczający sposób nabycia przez ich posiadaczy kwalifikacji specyficznych dla zawodów, w których się kształcili.

W letniej sesji egzaminacyjnej roku szkolnego 2008/2009, do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodach na poziomie kwalifikacji technika lub do któregoś z etapów tego egzaminu, przystąpiło ponad 200 tysięcy absolwentów techników i szkół policealnych, kształcących w tych samych zawodach, co technika. Dyplomy potwierdzające kwalifikacje zawodowe otrzymało, podobnie jak w letniej sesji egzaminacyjnej roku szkolnego 2007/2008,

50,9% zdających. Na niezbyt wysoką „zdawalność” egzaminu zawodowego wpływ mają takie przyczyny, jak:

- niezbyt dobre przygotowanie absolwentów gimnazjum wybierających dalsze kształcenie w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe (słabe wyniki z egzaminu gimnazjalnego),
- wybieranie na egzaminie maturalnym geografii lub wos-u, a nie matematyki bądź fizyki, przez absolwentów techników, w szczególności kształcących w zawodach silnie powiązanych z techniką, co powoduje, iż na egzaminie zawodowym osoby te nie potrafią przekształcić wzoru i podstawić podanych w zadaniu danych, podać właściwych jednostek itp.,
- trudności uczniów w umysłowym zintegrowaniu specyficznych dla danego zawodu: wiedzy i umiejętności praktycznych, nabywanych w procesie kształcenia zawodowego na różnych przedmiotach, co ogranicza lub uniemożliwia rozwiązanie zadania obejmującego cały zakres prac na typowym stanowisku pracy w zawodzie,
- brak kadry nauczycielskiej o kwalifikacjach właściwych do nauczania w zakresie danego zawodu,
- brak właściwego wyposażenia szkoły i warsztatów szkolnych.

Nadmienić trzeba, iż zgodnie z art. 5 ust. 7 pkt 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. *o systemie oświaty*, za wyposażenie szkół i placówek w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania odpowiadają organy prowadzące te szkoły i placówki. W ramach jednego z projektów prowadzonych przez resort edukacji pt. „Wyposażenie CKU, CKP i szkół zawodowych w stanowiska do przeprowadzania egzaminów zawodowych”, realizowanego w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004 – 2006, około 1 500 szkół i placówek zostało doposażonych w sprzęt i urządzenia, niezbędne do nauki zawodów. Dalsza możliwość zakupu sprzętu, maszyn lub urządzeń dla szkół i placówek istnieje poprzez udział zainteresowanych podmiotów we współfinansowanych ze środków EFS projektach regionalnych.

Zasadność rozdzielenia w technikum terminów egzaminu zawodowego i egzaminu maturalnego była przez resort wielokrotnie analizowana w różnych aspektach – nie tylko dotyczących 1-roczej przerwy między tymi egzaminami, lub kolejności tych egzaminów po ich rozdzieleniu. Wszelkie rozważane warianty, oprócz pozytywów, są również obciążone czynnikami niekorzystnymi, takimi, jak np. konieczność uwzględnienia, jakiegokolwiek rozwiązanie zostałyby przyjęte, znacznie gorszej od uczniów technikum sytuacji uczniów

3-letniego technikum uzupełniającego, niemożność odbycia w niektórych zawodach (technik geodeta, technik hotelarstwa, technik organizacji usług gastronomicznych) praktyk zawodowych w pełnym wymiarze, w przypadku, gdyby egzamin zawodowy wyprzedzał o rok egzamin maturalny, jednoroczna utrata kontaktu z zawodem, w przypadkach zrealizowania praktyk w całości w klasach I-III, odpowiedzialność szkoły za ucznia, który udaje się na egzamin zawodowy do ośrodka egzaminacyjnego wyznaczonego przez okręgową komisję egzaminacyjną poza siedzibą szkoły, finansowanie kosztów transportu, ewentualnego zakwaterowania oraz finansowanie delegacji opiekunom.

Uprzejmie informuję, iż Minister Edukacji Narodowej Zarządzeniem Nr 15 z dnia 18 czerwca br. powołał Zespół opiniodawczo-doradczy do spraw kształcenia zawodowego, którego zadaniem jest opracowanie propozycji koncepcji zmian systemowych w szkolnictwie zawodowym. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele 25 instytucji, w tym przedstawiciele ministrów właściwych dla zawodów, organizacji pracodawców (*Związek Rzemiosła Polskiego, Krajowa Izba Gospodarcza, Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan, Konfederacja Pracodawców Polskich*), organizacji branżowych (*Naczelna Organizacja Techniczna, Polska Izba Przemysłowo-Handlowa Budownictwa*), środowisk samorządowych (*Związek Powiatów Polskich, Związek Województw RP, Związek Miast Polskich, Unia Metropolii Polskich*), oświatowych (*Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty, Stowarzyszenie Dyrektorów i Nauczycieli Centrów Kształcenia Praktycznego, Rada Szkół Katolickich, Związek Zakładów Doskonalenia Zawodowego*) i związkowych (*Sekcja Krajowa Oświaty i Wychowania „Solidarność”, Związek Nauczycielstwa Polskiego*).

Prace Zespołu opiniodawczo-doradczego koncentrują się m.in. na takich obszarach, jak: struktura szkolnictwa zawodowego, klasyfikacja zawodów „szkolnych”, organizacja kształcenia zawodowego, w tym młodocianych pracowników, system egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe, kształcenie nauczycieli kształcenia zawodowego, mechanizmy współpracy szkół zawodowych z lokalnym i regionalnym otoczeniem gospodarczym i instytucjami rynku pracy, doradztwo zawodowe, finansowanie kształcenia zawodowego. Zgodnie z kalendarzem reformy programowej zmiany organizacyjno – programowe w kształceniu zawodowym powinny wejść w życie z dniem 1 września 2012 r.

Z poważaniem

W/Z MINISTRA
SEKRETARZ STANU
Krzysztof Szumilas
Krzysztof Szumilas